

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

נתינת התורה, וקבלת התורה

אתה 'בחרתנו' מכל העמים, זה המהלך שנקרא: "סיני- שמשם ירדה שנאה לעולם!!" אמנם בתפיסה יותר פנימית, כמו בכל דבר, גם כאן יש גילוי של דבר והיפוכו.

כמו שאומרת הגמ' (ע"ז ב ע"ב): "מלמד שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון", שהקב"ה חיזר על האומות 'לתת' להם את התורה!! אלא, שכל אחד שאל: "מה כתיב בה?" וכו' כדברי חז"ל (ספרי דברים שמ"ג) הידועים, ולכן לא קבלוה.

בבירור עומקם של הדברים, הרי שישנה חלוקה בין צד הנותן- שהיה 'רצון לתת', משא ומתן 'לתת', לבין צד המקבל- ש'לא קבלו'.

כלומר, כביכול מצדו יתברך נתגלה מהלך- שהקב"ה 'רוצה לתת' את התורה גם לאומות, הקב"ה 'שאל' אותם אם הם רוצים את התורה, כלומר, צורת המהלך של הדבר הוא בהתגלות של רצון כביכול 'לתת' לאומות את התורה! אלא שמצד המקבל, שזה האומות נתגלה- שהם 'לא' ראויים לקבל, שהם 'לא' יכולים לקבל, "כל עצמם של אותם האנשים רוצח הוא שנאמר 'ועל חרבך תחיה'", כפי שאומרים חז"ל.

ברור ופשוט, שמצד הדקות של הדברים, שתי ההבחנות- אמת.

אף שעל פני פשוטו, הם 'לא' קבלו את התורה, הם 'לא' רצו את התורה, עצם מהותם 'אינה' ברת קיבול לקבל את התורה, אבל באמת, מצד נקודת ה'שורש' של הדבר, בנקודת ה'רצון העליון', כביכול שם- כן יש אחיזה לאומות. מצד הרצון העליון, יש כביכול מהלך שהקב"ה 'רוצה לתת' את התורה גם לאומות (ע' בראשית ס"ה אות ו')!!

ועומק הדברים. הרי 'קוב"ה' איסתכל באורייתא וברא עלמא" (זוה"ק תרומה קסא ע"ב), ופשוט וברור הדבר, ש'כל' הדומם צומח חי מדבר וישראל- נבראו משם, ובהכרח שגם ה'אומות' נכללים באורייתא! שאילו לא נכללו באורייתא- לא היה להם קיום, לא היה להם שורש, וממילא גם לא היתה להם חיות תמידית, שכל יניקת החיות היא התמידיות של המחדש בטובו שמסתכל באורייתא בכל עת ובכל שעה. הרי שבהכרח שלאומות- 'יש' שורש ענף ויניקה מהתורה הקדושה!

T מצד פשוטן של דברים, ישנה הדרגה, שהרי התורה נתבארה "באר היטב- בשבעים לשון" (כי תבוא כז, ח; סוטה לב ע"א). יוצא איפא, שיש את ה'עצמיות' של התורה הקדושה- לשון הקודש, את ה'ממוצע'- לשון ארמית, ואת ה'התפשטות'- השבעים לשון שבהם נתבארה התורה, וזה גופא שורש היניקה של השבעים אומות מהתורה הקדושה!

אולם כל זה נכון ביחס לצורת האילן 'איך' הם יונקים מהתורה, אבל מצד הרצון 'לתת'- הרי שהרצון שוה!

המשך בעמוד ב

A "וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד, באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" (א, א).

אומר בעל הטורים: "לעיל מיניה (בחקותי כז, לד) כתיב 'אלה המצות', וסמך ליה 'במדבר', לומר- אם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצוות". "אם אין אדם משים עצמו כמדבר- אינו יכול לידע תורה ומצוות", אלו הם דברי חז"ל (במד"ר א, ז).

ההשגה של תורה ומצוות, תלויה ב-'משים עצמו כמדבר'. התנאי להשגה, מה שמוכרח שיקדם בנפשו של האדם בשביל שיהיה לו חיבור באמת לתורה ולמצוות- זה 'משים עצמו כמדבר'. ואיזה מדבר?- 'מדבר סיני', כלשון הכתוב "וידבר ה' אל משה במדבר סיני". ה'מדבר סיני'- הוא ההכרח לשורש היניקה לתורה ולמצוות!!

B פשוט וברור הדבר, שהבחינה של "והחכמה מאין תמצא" (איוב כח, יב), מורה לנו שמי שמשים את עצמו כ'אין'- הוא זה שמתגלית אצלו החכמה. אשר על כן, כאשר האדם רוצה לזכות לחיבור פנימי לתורה ולמצוות- מוכרח שישים עצמו כ'מדבר'!

'מדבר' כל ענינו הינו- שהוא בבחינת 'אין', ש'אינו' מקום ישוב! לעומתו, 'ישוב' אותיות 'יש בו', ענינו- שהוא בחינת ה'יש'!

'מדבר', עליו כתיב- "תעו במדבר ב'שימון' דרך" (תהלים קז), הוא בחינת מקום ש'אין' בו מגע יד אדם, ענינו- מקום שנשאר בתפיסה ש'הקב"ה' יצרו ורק הוא עשאו, הוא קרוב לנקודת השורש העליון. 'מציאות' המדבר- היא 'אין', היא 'תפיסת' מקום שאין בו אחיזה, שאינו מקום קיום, שאינו מקום ישוב לנבראים. זוהי מציאות ה'מדבר'!

מעתה, ה"משים עצמו כמדבר" בתפיסה הפנימית של הדברים- זו ההעמדה בנפש לחבר את עצמו ל'מקור' היניקה של התורה והמצוות, שהוא- ה'אין', בבחינת "והחכמה- מאין תמצא"!!...

זוהי, באופן כללי, ההגדרה של 'מדבר'. אבל, כמו שדקדקנו תחילה: 'איזה' מדבר?- "וידבר ה' אל משה במדבר סיני"!! כלומר, ה"משים עצמו כמדבר"- זו התפיסה הכללית, ואלו ההגדרה המפורטת ב'איזה' מדבר עסקינן?- מדובר ב"מדבר סיני" דייקא.

מה מבררת לנו ההגדרה, ההבחנה של "מדבר סיני"?

G באמת, מחד אומרים לנו חז"ל (שבת פט ע"א), למה נקרא שמו סיני?- "שירדה שנאה לאומות העולם עליו". כלומר, נקודת ה'הבדלה' בין ישראל לאומות נתגלתה בהר 'סיני', אלו- קבלו את התורה ואלו- לא קבלו את התורה. נקודת ה'הבדלה', אשר בחר 'בנו' מכל העמים,

אחר כך ממשיך הוא את התדבקות יחידי סגולה שבישראל - הנביאים ותלמידיהם בני הנביאים והחסידים - בהתבודדות בבית המקדש שבו מזבח העולה ומזבח הקטורת, לשיבת הצפורים וגזליהן בקנן, כמו שנאמר (שם שם, ד'): "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתי אפר-חיה, את מזבחותיך ה' צבאות מלכי ואלהי".

בספר 'מורה הפרישות ומדריך הפשיטות' האריך לבאר בפרק החסידות (פרק ג'), שאחד מן הטעמים שהחסידות נקראת כך זה מלשון 'חסידה', שטבעה להתבודד, בבחינת "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה", שהציפור מתבודדת לעצמה.

וזו המדרגה שהוזכרה כאן: "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה", שדוד המלך המשיך את מדרגת הישיבה בבית המקדש לשיבת הציפורים. זה איננו רק משל בעלמא, שכשם שלציפור יש בית כך גם לבית המקדש יש בית. אלא זהו משל למדרגת הציפור המתבודדת דייקא. וכך הוא הרחיב שם בפרק החסידות, שזו שלימות שמקבילה אחת לשניה. "צפור מצאה בית" - זהו בית שיש לה לצרכי התבודדותה.

וזו שלימות הארת בית המקדש. כמו שהורחב לעיל, שלימות הארת בית המקדש הוא במקום קודש הקודשים, שאליו נכנס הכהן הגדול ביום הכיפורים, שיום הכיפורים זהו יום שכולו מקביל ליחידה הפנימית, מקום ההתבודדות. וזו הסיבה שהוא נכנס לשם לבדו, מחמת שזוהי שלימות הארת בית המקדש - התבודדות בקודש הקודשים.

אחר כך מביע הוא את הרגשתו כי ראויים לקנאה אלה שפורשים להתבודדות חיצונית בבית השם להשיג התבודדות פנימית ומה שנמשך על ידה, ואמר (שם שם, ה'): "אשרי יושבי ביתך עוד יהללך סלה". ואחר כך אמר שראויים לקנאה אלה שהשיגו ה"פגיעה" ומצאו מגן וחוסן בהשם יתעלה והשיגו ה"פגיעה" על ידי דרכי הלב והמחשבה בהתבודדות פנימית, ואמר (שם שם, ו'): "אשרי אדם עוז לו בכ מסלות בלבבם".

ידועים דברי הגמ' במסכת בבא בתרא (כא ע"א) על לשון הפסוק "קנאת סופרים תרבה חכמה", שקנאת סופרים זו קנאה ראויה לדינא. ומעין כך

כלומר, מצד התפיסה 'איך' המקבל מקבל, הרי שהמקבל יכול לקבל: ישר מהנותן - פנים בפנים, אחר בפנים, פנים באחר, או אחר באחר. הוא יכול לקבל מהנותן עצמו, הוא יכול לקבל על ידי שליח, הוא יכול לקבל במהלך של הפקר - שהנותן מפקיר והמקבל זוכה מן ההפקר והרי שיש כאן ניתוק גמור בין הנותן למקבל אבל סוכ"ס זה בא מכח הנותן שהפקיר את הדבר. כל צורת ה'השתלשלות' של כל העולמות כולם, זהו אופן של 'צורה' של נתינה מריש דרגין עד סוף דרגין, אלא שיש התחלקות ב'אופן' של הנתינה איך המקבל מקבל. אבל אלו לא היה 'רצון לתת' למקבל - הרי שהמקבל לא היה מקבל!

והיינו, שיש רצון - 'לתת', ויש רצון - 'איך' לתת אשר ממנו נקודת החילוק!

מצד ה'רצון לתת' - הרי שהן אם הדבר ניתן באיתגליא מן הנותן למקבל בחיבה אהבה ורעות, והן אם הדבר ניתן כשדי אחר כתפוהי, בנקודה של העלם והשתלשלות רחוקה של סיבה ומסובב, עילה ועלול, ואופנים רבים של לבושים, סוף דבר, בכלם יש נקודה אחת שוה, שהוא - ה'רצון לתת'!

אלא, שמצד הבחינה השניה, הרצון 'איך' לתת - כאן מגיעה נקודת החילוק: שמצד התפיסה העליונה, 'אופן' הנתינה הוא בצורה של חיבה, חביבין ישראל (אבות ג, יד) שמקבלים בצורה של חיבה, בצורה של נותן ומקבל, של אחדות, מה שאין כן מצד התפיסה היותר תחתונה, מצד ההשתלשלות היותר רחוקה, הרי ש'אופן' הנתינה הוא בצורה של הרחקה, בצורה של העלם, וביותר ברור בצורה שהנותן והמקבל כביכול 'איך' להם התקשרות, והמקבל אינו יודע מי הנותן, שזה סוד ההעלם, של שכינתא בגלותא!!

הרי ששתי ההבחנות אמת: מחד ה'רצון לתת' - שוה בכלם, ומאידך הרצון 'איך' לתת - בזה נקודת ההתחלקות!

כאשר נתבונן בצורת היניקה של העכו"ם מהתורה הקדושה, שהם יונקים מה"באר היטב" - שבעים לשון, כל התפיסה הזו - זוהי תפיסה 'איך' לתת, מה 'צורת' הנתינה, ומצד כך יש נקודה של 'התחלקות' בתוך האומות עצמן, ובין כלל האומות לכנסת ישראל.

ישראל מקבלים תורה מפומיה דקוב"ה (שמ"ר מא ד"ה ג ד"א ויתן אל משה), מה שאין כן האומות שמקבלות אותה בלבושין, בהתלבשות של לשונות.

ישראל מקבלים במהלך מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע, והרי שהוא 'למעלה' מתפיסת הלשון, לא רק מהשבעים לשונות, אלא אפילו מלשון הקודש! זה העומק ה'פנימי', המקום של ה'גיגיה' של הלשונות, שם - מקור היניקה הפנימית של ישראל!! מה שאין כן האומות - כל חד וחד כפום לבוש שורש אומתו, ישמעאל ועשיו, ומשם כל ה-ל"ה, כל חד כפי ענינו.

אבל באמת, כל זה מצד 'אופן' צורת הקבלה, 'כיצד' כל אחד מקבל את היניקה ואת שורש החיות מהתורה הקדושה.

אבל מצד ה'רצון' של הקב"ה לתת, הרי שכשם שרצונו שהישראל יחיה - כך רצונו שהעכו"ם יחיה, שהבע"ח הצומח והדומם יחיו. הרי, שמצד הרצון 'לקיים' את הדבר, לתת לו 'חיות' - יש 'השתוות' בין הדומם לישראל, בין העכו"ם לישראל, כי כל חמשת המדרגות של 'דומם צומח חי מדבר וישראל' - כולם יונקים, והרי שיש רצון 'שוה' לתת לכולם!!

ה שתי התפיסות הללו, בהכרח שתהיה להן התגלות במהלך דמותן תורה. חייב להיות שיהיה גילוי: שמצד תפיסת המקבל - יש 'חילוק' בין ישראל לאומות, שישראל מקבלים מפומיה דקוב"ה והאומות רק בדרך של אחוריים, בדרך של "באר היטב", אבל גם בהכרח שיהיה גילוי לתפיסה השניה, שמצד המשך בעמוד ג'

הרצון- הרצון 'שוה' בכולם.

הרי שמצד התפיסה של 'אופן' המקבלים: "ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן" (שבת קמו ע"א), וענין הזוהמא הוא המסך המבדיל בין הנברא ליוצרו, וכאשר ישראל עמדו על הר סיני- הרי שנשמתן נקשרה באחדות הבורא אחדות גמורה. מה שאין כן העכו"ם, שזוהמת החטא הקדמון שאדם הראשון נמצא ע"י בהעלם לא פסקה מהם- הם נשארו בהעלם, ועדיין יש להם מסך המבדיל בינם לבין קונם!

אבל מצד התפיסה של 'רצון' הקב"ה בכל נברא: הרי שהיה מהלך שהקב"ה 'רצה' לתת את התורה גם לעכו"ם! ובעומק, הקב"ה 'רצה' לתת לבע"ח, 'רצה' לתת לצומח, 'רצה' לתת לדומם. 'רצה' כלומר: שמצד גילוי הרצון ה'מקיים' את הדבר- הוא 'שוה' בכולם! ומצד כך, בהכרח שכביכול יהיה 'רצון' לתת' גם לעכו"ם את התורה, ועצם ה'רצון' לתת' להם- זה גופא שורש היניקה שלהם מאורייתא. אלא, שמצד מה שהתורה נקראת תורה מלשון הוראה, הרי שהתפיסה של הלבוש של תורה מלשון הוראה, נתקבלה אצל ישראל דייקא ולא אצל שאר האומות!

א הרי, שמצד התפיסה של ההתחברות ליניקה של התורה ב"מדבר סיני", 'מדבר' כפי שבואר בתחילה- הוא במהלך של 'אין', שאין מגע יד נברא שם, ו'הר סיני' מברר לנו- את המהות ב'איזה' מדבר עסקינו.

'סיני' אומר לנו שתי בחינות: מחד, יש לנו בחינה של 'סיני- שירדה שנאה לעולם', והרי שבהר סיני התגלה מהלך של 'הבדלה' בין ישראל לאומות, אתה 'בחרתנו' מכל העמים, וישראל 'קבלו' את התורה והעכו"ם 'לא קבלו' את התורה, אבל מאידך, התגלה בסיני מהלך של 'השתוות', שהקב"ה 'רצה' לתת' לכולם את התורה!

T והרי שעבודת הנפש היא להתחבר לשתי הבחינות.

מחד- להתחבר לנקודת ה'התחלקות' של "ירדה שנאה לעולם". אבל מאידך- לקבל את התורה ב'טעם עליון' דילה, שענינו: קבלת התורה מצד ההתקשרות ב'נותן', ולא מצד ההתקשרות ב'מקבל'! 'הקב"ה' נתן את התורה, ו'ישראל' קבלו את התורה. מצד הנפש של האדם, ישנן שתי עבודות: ישנה עבודה- לקבל את התורה מצד ה'מקבל', וישנה עבודה- להתחבר ל'יצורת הנתינה' של הנותן, ובברור יותר בדקות, ל'רצון' של הנתינה, (וביותר עומק, ל'נותן' שלמעלה מן ה'רצון'!!!).

מצד העבודה הראשונה, שההתחברות היא התחברות לתפיסה של ה'מקבל', הרי שיש לנו עבודה של "סיני- שמשם ירדה שנאה לעולם", ישראל 'קבלו' את התורה והעכו"ם 'לא קבלו' את התורה.

אבל יום "מתן תורה", כך הוא נקרא בלשון חז"ל הקדושים (ברכות נח ע"א; תיקוה"ז תי' כ-כא נו ע"א), יש כאן עבודה להתיחס ל'נותן', ומצד ה'נותן' הרי שהיו כאן שני חלקים: מצד ה'נותן' היה גילוי שנתן את התורה ל'ישראל' ולא לאומות, אבל מצד ה'רצון' של הנותן, מצד הבכח בלשון המושאל- הרי שהיה רצון לתת ל'כולם'. והרי שהעבודה להתחבר ל'נותן' גונת בתוכה שני חלקים: להתחבר- ל'בפועל' שהוא נתן את התורה רק לישראל ולא לאומות, ולהתחבר- ל'רצון' של הנותן, שהוא רצה לתת את התורה לכל הנבראים כולם!!

ההתחברות ל'רצון' לתת' את התורה לכל הנבראים כולם, היא סוד ה'אחדות' של ה"איסתכל באורייתא וברא עלמא". ה"איסתכל באורייתא"

המשך בעמוד ד'

שיש קנאת סופרים תרבה חכמה, כך יש גם קנאה לאלה שפורשים להתבודדות חיצונית בבית השם להשיג התבודדות פנימית ומה שנמשך על ידה.

אך כאן יש להבין עמוק, חז"ל אומרים (אבות ד, כא) שהקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מהעולם. ומצד פשוטו, זה נאמר על הקנאה התחתונה. שהרי על הקנאה העליונה דקדושה נאמר: "קנאת סופרים תרבה חכמה". אמנם, במשנה בסוטה (מט ע"ב) נאמר שבעקבתא דמשיחא 'חכמת חכמים תסרח', ועל זה אומרים כמה מרבותינו, שהסיבה שחכמת החכמה תסרח בעקבתא דמשיחא, משום שהם השיגו את הקנאה הזו באופן של "קנאת סופרים תרבה חכמה", ועל הקנאה נאמר: "רקב עצמות קנאה", ולכן חכמתם תסרח.

ולפי"ז נבין את עומקם של דברים. בהתבודדות החיצונית אפשר לקנאות, מחמת שההתבודדות החיצונית שווה לכולם. אבל קנאות בהתבודדות פנימית, זו חיצונית שנוגעת בפנימיות. שהרי כל התבודדות עניינה 'יחידה', שכל אחד נבדל מרעהו ויחיד לעצמו, נברא יחיד - פרצופיהם שונים, דעותיהם שונות. וכאשר האדם מקנא ביחידה של השני, כלומר שהוא נוגע במקום שהוא עצמו יחיד ומנסה לצרף לשם מישהו אחר.

בתחילת העבודה, שהאדם נמצא במדרגת ההתבודדות חיצונית - שפורשים להתבודדות חיצונית בבית השם להשיג התבודדות פנימית ומה שנמשך על ידה, זה מעורר קנאה אצל מי שנמצא בחוץ. אך כאשר האדם נוגע בהתבודדות הפנימית, מה שייך שם מושג של קנאה, אם הוא מקנא במישהו אחר הוא לא בהתבודדות הפנימית, ואם הוא בהתבודדות הפנימית הוא לא מקנא. התבודדות פנימית סותרת באופן המוחלט המוחלט למציאות של הקנאה. כל זמן שהאדם נמצא בחיצונית, יתכן שתהיה השתוות מה בין בני האדם בהתבודדות החיצונית. אבל ככל שבוקעים יותר ויותר פנימה, עד המקום האמיתי והשלם, לא שייך כלל שתהיה שם מציאות של קנאה.

לכן, כל מה שנאמר כאן מושג של קנאה בהתבודדות, זהו שלב משלבי ההגעה פנימה, אך כאשר מגיעים פנימה, בהכרח שהקנאה תהיה מופשטת. ■ המשך

בע"ה בשבוע הבא- מתוך שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

בראשית (כד, ה) - ויאמר אליו העבד, אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי וגו'. אבה, אב-ה. ובפרטות קאי על אברהם. אברהם, אבה-רם. וז"ש (ילק"ש, חיי שרה, רמז קז, ד"ה ואשביעך) הה"ד כנען בידו מאזני מרמה. כנען זה אליעזר, בידו מאזני מרמה, שהיה יושב ומשקל בתו אם ראויה אם אינה ראויה, וכו', אולי לא תאבה האשה ללכת וגו', אתן לו בתי, א"ל אתה ארור ובני ברוך, ואין ארור מדבק בברוך. והבן שרצה אליעזר להתדבק ב"אב", באברהם, ויצחק. וזהו תאבה לשון אב להתדבק באב כנ"ל. וז"ש לו אמר אין ארור מתדבק בברוך, וביאורו, אב, ר"ת ארור-ברוך. ואצל אב הארור נהפך לברוך, משא"כ אליעזר עבד, והיינו במקום אב - נעשה עב, עבד. כי מאב נעשה אבד ונתהפך מאבד לעבד. וזהו גופא שנקרא ארור, והיינו שהאל"ף נתאררה והפכה לעי"ן.

ועיין פענח רזא (חיי שרה ד"ה אלי) וז"ל, פרש"י אלי כתיב וכו', ותימה א"כ היה ראוי להיות חסר בתוך דברי אליעזר לאברהם, לא במקום הזה שחזר לסדר הדברים לפניהם, עי"ש. ונראה דהנה כאשר בא ללבן כתיב (שם, כד, לא) בא ברוך ה'. ואמרו (ב"ר, שם, ס) אמר ר' יוסי בן דוסה, כנען הוא אליעזר, ועי"ש ששירת את הצדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך, שנאמר ויאמר בא ברוך ה'. ועוד אמרו (פסיקתא זוטרתא, שם, כד, לא) שהיה קלסתר פניו דומה לאברהם, לכך אמר ברוך ה'. ולכאורה אז נעשה כן.

ועיין שפתי חכמים (שם, כד, לט, אות ש) וי"ל (על שאלת הפענח רזא הנ"ל) כשאמר לו לבן בוא ברוך ה', אמר אליעזר, מעכשיו אני ברוך ושמה יקח יצחק את בתי, ולכן חסר באחרונה למידרש הכי ולא בראשונה, כי עדיין לא היה ברוך, עכ"ל. ולהנ"ל ביאורו, כי כאשר נהפך מארור לברוך, נעשה קלסתר פניו דומה לאברהם, ונעשה מעין "אב", מעין אברהם. ולכך אמר אולי לא תאבה, אלי-תאבה. והיינו שנעשה אב-אבה, כנ"ל.

והנה אמרו (קידושין, סא, ע"ב) אם לא תאבה האשה ל"ל, איצטריך, סלקא דעתך אמינא היכא דניחא להו לדידהו ולא ניחא לה לדידה נייתי בעל כרחא, קמ"ל. וא"כ תאבה האשה, רצון האשה, רבקה. והעומק, שאיכא אבות ואיכא אמהות. ותאבה האשה היינו שהאשה, האמהות תאותם ואתבם להכלל ב"אב", וזהו תאבה האשה.

ובדרך רמז, רבה גימט' ח', מדרגתו של יצחק, כנודע. יצחק, יצק-ח. וזהו תאבה של רבקה ליצחק. ויש אבה, בחינת אברהם כנ"ל, אבה-רם. וזהו אבה, אב-ה, שנתווסף לו אות ה' ומכח כך נעשה אב, כי אברם אינו מוליד, אברהם מוליד.

(שמות, י, כז) ויחזק ה' את לב פרעה ולא אבה לשלחם. ועיין הכתב וקבלה (כי תצא, כה, ז) וז"ל, ההבדל בין מאן ובין לא אבה יבמי, כתב רש"י, לשון אבה יאמר על תכונת הרצון כשהוא בהכרעה שוה לעומת החיוב והסתירה בלתי נוטה לאחד יותר מחבירו (אונוויליג), ולשון מאן יאמר כשהרצון יותר מכריע אל שלילת הדבר מאל קיומו, והוא מלשון אין (פערניינונג). ועיין עוד בדבריו (בא, י, כז) וז"ל, עד הנה אמר

כביכול 'קדמה' לעולם, שהרי, "איסתכל באורייתא, ו[אח"כ]-ברא עלמא", והרי שההסתכלות 'קדמה' לבריאה, לא בערכין דזמן, אלא מצד התפיסה, ההבחנה, היחסיות של הדבר, היא 'קודמת' לתפיסה של ה'ברא עלמא'.

החיבור ל'איסתכל', הוא באותו מהלך - שהאדם יכול להתחבר לנקודה ש'למעלה' מן העלמא!! במעמד הר סיני בני ישראל 'ראו' את הקולות (יתרו כ, טו), ועומק הדברים של ראיית הקולות. מצד ה"ברא עלמא", הרי שהקול נשמע ואיננו נראה. 'ראיית' הקולות, עומק תקפו של נס, זה לא רק בתפיסה החיצונית שנעשה נס שאפשר לראות את הקולות, אלא ישנה כאן עליה לנקודה של 'שורש' הקול לפני ההתפשטות שלו מה"איסתכל"!

"איסתכל באורייתא וברא עלמא", והרי בכלל הנבראים כולם בעלמא נברא הקול, וכאשר ברא במהלך של "איסתכל", הרי הקול נתפס שמה בצורה של 'הסתכלות'. הקול כאשר הוא במהלך של הסתכלות, וכאשר המקבלים זכים להתחבר לשם, הרי שהם מתחברים ל"ראים את הקולות", זהו כביכול ה'שורש' של הקול לפני ה"ברא עלמא", שזהו ענין התגלות 'מתן' תורה.

הכח של 'מתן' תורה, הוא במהלך פנימי של 'יורד ה' על הר סיני' (שם יט, כ) - התחברות ל'נותן' התורה עצמו, ולא רק ל'התלבשות' של כל המעמד כולו! אלא שכל האופנים של המעמד, הם ביטויים, הם שבילים 'איך' לשתק את כוחות הנברא ולתת לו 'דרך' להכנס לתפיסה היותר פנימית שנמצאת (ע' בראשית ס"ה אות ו'), עד - 'קרע את כל הרקיעים והראה להם שאין עוד מלבדו' (רש"י ואתחנן ד, לה)!!!... זו התפיסה הפנימית שמתגלה במהלך דפנימיות דמתן תורה!

U וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד". אומר רש"י הקדוש: "מתוך חיבתו לפניו מונה אותן כל שעה, כשיצאו ממצרים - מנאן, כשנפלו בעגל - מנאן לידע מנין הנותרים, וכשבא להשרות שכינתו עליהן - מנאן". והרי כידוע, שהמנין יוצר נגף, אשר על כן צריך לקחת כופר בשביל שלא יהיה נגף (כי תשא ל, יב).

עומק הדברים. חז"ל אומרים על קרבן דראש חדש (חולין ס ע"ב), "אמר הקב"ה: הביאו עלי כפרה שמועטתי את הירח" - כי אין "שני מלכים משתמשים בכתר אחד!!" אבל באמת - "והיה אור הלבנה כאור החמה" (ישעיהו ל, כו).

וביאור הדברים: מצד ה'אין', מצד ה'אין' - שני מלכים 'כן' משמשים בכתר אחד. אבל מצד ה'התפשטות' דנותן ומקבל שאין אחדות גמורה של הדוכרא והנוקבא - הרי ש'אין' שני מלכים משמשים בכתר אחד.

ולענינו, המנין מביא נגף וצריך להביא כופר. המנין שמביא נגף, הוא מחמת 'התיחדות' הכנסת ישראל מנגד לשאר האומות!

כאשר כל הנשמות כולן היו גנוזות באדם הראשון - לא היתה עדיין 'התחלקות', ושם לא היה מהלך של מנין, כי אדם היה 'אחד', ו'אחד' איננו נמנה. הריבוי, ההתפרטות, היא זו שהולידה מציאות של מנין, כי נעשו 'סוגים' של שורשים לנשמות, שיש נשמות מהבל, ויש נשמות מקין, ומכאן הגיע כל מהלך ההתפרטות: ששורש נשמת משה - בהבל, שהוא שורש נשמתן של ישראל, מה שאין כן מצד קין, באופן כללי - הוא שורש נשמות של קו הדיון של האומות. (ומה שיש דין בחסד, זוהי בחינת קין שבהבל).

מצד 'שורש' הדבר - אין מהלך שצריך להביא 'כפרה', אין מהלך של 'כופר נפש', כי אין מהלך של 'מנין'!

גלות מצרים, היא תיקון של החטא הקדמון, ולכן, "כשיצאו ממצרים - מנאן".

במדבר | ה-ס

אל מכסה עור תחש. מכסה, מכ-סה. שם הוי"ה נכתב הוי"ה ונקרא אדנו"ת, גימט' ס"ה. והרי שיש ב' מיני אדנו"ת. א. שם אדנו"ת ממש. ב. שם הוי"ה הנקרא אדנו"ת. ובשם זה הוסד כל הנבראים, הוסד, דו-סה.

וזמן עיקר תחילת הבריאה, בר"ה, זה היום תחילת מעשיך, בכסה ליום חגיגו. כסה, כ-סה. וממשיך הארה זו ביוה"כ, יום סליחה, סה-לחי. וממשיך בחג הסוכות. סוכה, כו-סה, כו-הוי"ה, סה-אדנות, כנודע. ושהסוכה מחסה מזרם ומטר. מחסה, מח-סה. ומתגלה בארבעת המינים הנטלים בסוכות בכלל, ובהדס בפרט, ד-הס. ומתגלה בניסוך היין בכל השנה, ובפרט בחג הסוכות בניסוך המים. נסכה, נך-סה. ונמשך הארת סליחה זו עד פורים, בחינת יום הכיפורים כפורים. ונגלה באסתר הנקראת הדסה, הד-סה. ושורש הארה זו בחג הסוכות, הנקרא חג האסיף, בחינת יוסף, שפעמים נקרא יהוסף, עדות ביהוסף. הס-יוף. ונמשך הארה זו לחג המצות, במצות הסבה. הס-בה. וממשיך, באכילת מרור, חסה, ח-סה. והוא הגאולה ממצרים שכתוב בה (שמות, י, כו) שלא תשאר בה פרסה, פר-סה. והיינו שנגאל שם אדנו"ת ממצרים. וממשיך ב"וספרתם לכם ממחרת השבת וגו'", ספירה, פרי-סה. ובמ"ת נתעלה שם אדנו"ת ונכלל בהוי"ה. ותחלתו בסנה, נ-סה.

אולם מצד הקלקול נעשה הסתרה לשם אדנו"ת. בחינת בונה עולמות ומחריבן. סתירה, תיר-סה. וכל זאת כנודע לצורך נסיון לבחור בין טוב לרע. נסה, נ-סה. ואזי הניסיון האם ח"ו דבק ברע, ואזי הורס ומחריב את העולם, כמ"ש חז"ל, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, בחינת הרס, ר-סה. או שהולך בדרך המלך, דרך היושר, בחינת מסלה, מל-סה, בחינת סולו סולו פנו דרך הסירו מכשול מדרך עמי. אולם אם ח"ו דבק ברע נעשה סופה, פו-סה, פו-אלקים, סה-אדנו"ת, ששולט הדין של אלקים על אדנו"ת. ונעשה סערה, רע-סה. ואזי הוא בבחינת יש נספה בלא עת. ספה, פ-סה.

והנה עיקר שלמות עילוי ס-ה, במ"ת, שאילו זכו אזי דבקו שם במדרגת "סלה", ל-סה, כמ"ש חז"ל, נצח סלה ועד, אין להם הפסק עולמית (עירובין, נד, ע"א). ושם נאמר (דברים, ד, לד) או "הנסה" אלקים לבוא לקחת לו מקרב גוי. נסה, נ-סה, כנ"ל. ועל התורה נאמר (משלי, ג, יד) כי טוב סחרה מסחר כסף. סחרה, חר-סה. ושם היה הקב"ה בחינת חתן, וישראל בחינת כלה, שעליה נאמר (שה"ש, ז, ג) סוגה בשושנים. סוגה, גו-סה. בחינת נתעלסה באהבים (משלי, ז, יח) נתעלסה, נתעל-סה.

אולם בקלקול של עגל מסכה, מך-סה, נעשה מדרגת ס-ה, מך. ומשה שלא היה בחטא העגל, כתיב ביה (שמות, לד, לג) ויתן על פניו מסוה, מו-סה.

ושלמות הארת ס"ה, שם אדנות נגלה בא"י, שבה נגלה אדון כל הארץ. אולם מכח חטא המרגלים לא זכו לכך בשלמות, וכמ"ש (במדבר, יג, ל) ויהס כלב את העם. הס - לשון שתיקה, ולשון הסתה, כמ"ש (סוטה, לה, ע"א) אמר רבה שהסיתן בדברים. ולעת"ל יתוקן בחינת סלה, כנ"ל.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: הסר, נסה, הרס, כסה, נסכה, ספה, אסרה, סתירה, הוסד, יהוסף, נסה, מסלה, סאסאה, סוכה, סופה, סערה, גרסה, הדס, הדסה, הסך, הסגיר, היסה, הסתיר, העמיס, פרסה, חסידה, מסכה, חסה, סחורה, ספרה, סורה, סככה, ספדה, חסרה, משסה, מסוה, סלה, מחסה, נתעלסה, סוגה, סוללה, סוללה, סלסלה, סמכה, סנה, סליחה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א

לשון מיאון, מאן לשלחם (לעיל, ז) מאין אתה לשלחם (לעיל, ט) עד מתי מאנת (לעיל י). כי בתחלה היה רצון פרעה יותר מכריע אל שלית השלוה, ולכן אמר לשון מיאון, אמנם כעת אחר שנתווספו מכאוביו בא אל תכונת הרצון בהכרעה שוה לעומת החיוב והשלילה, בלתי נוטה לאחד יותר מלחברו, לכך אמר לשון לא אבה, עכ"ל.

וזהו בחינת אבה, אב-ה. אב לשון רצון, והיינו שהרצון א-ב, כלומר שני דברים שקולים כאחד, בבחינת מכדי שקולים הם ויבואו שניהם. ובמכילתא דר"י (בשלח, א, ד"ה וחזקתי) איתא, וחזקתי את לב פרעה, שהיה לבו "חלוק" אם לרדוף אם לא לרדוף.

והיינו שכל בחירה נצרך ב' צדדים שקולים. וכאשר שקול בוחר מה שבוחר. אולם אצל פרעה מתוך המכות נעשה שקול כנ"ל, אולם הכביד ה' את לבו שלא היה מסוגל לבחור בצד אחד אלא כל כולו היה "לא אבה", ספק שקול בלתי ניתן להכרעה.

ובאמת בדברי רבותינו מצינו כמה ביאורים מה גדר הכבדת לבו של פרעה שלכאורה יש בו סילוק הבחירה.

הרמב"ם כתב (עיין שמונה פרקים, פ"ה. והלכות תשובה, פ"ו, ה"ג), שהבא להיטמא פותחין לו, וסייעו הקב"ה. ועיין תפארת יונתן (שמות, יד, ג). ועיין מלבי"ם (שמות, ג, יט) וז"ל, אין פירשו ששלל הבחירה שלו, רק שלא הרגיש בצער המכות, ומה שלא הניחם ללכת היה מרוע בחירתו, לא ע"י ה', עכ"ל. ומעין כך איתא בספר העיקרים (מאמר ד, פרק כה). ושורש דבריו ברמב"ם (הלכות תשובה, פ"ו, ה"ג). ועיין ישמח משה (וארא). ועיין משך חכמה (שמות, ו, כט) וז"ל, פרעה מלך מצרים, ולב מלכים ושירים ביד ה', שמלכים אינם בעלי בחירה, עכ"ל. וכן איתא בעץ הדעת טוב (בשלח). ועיין אברבנאל (שמות, יד, א) וז"ל, וחזקתי את לב פרעה, כי השי"ת לא יסיר הבחירה מבנ"א, אבל יסבב סיבות באופן יתחזק לבו, עכ"ל. ועיין רוח חיים (אבות, פ"ג, מ"ז) וז"ל, אם האדם מרבה ח"ו לפשוט פשע רב, אז יענש עונש גדול מכל העונשים שנוטלים ממנו הבחירה ולא יוכל עוד לשוב כמו פרעה ודוגמתו, עכ"ל. ושורש דבריו ברמב"ן (שמות, ז, ג), עיי"ש (ועיין דרשות מהרי"ט, וארא, ד"א). ומעין כך בעקידת יצחק (שער לו, הערה א'). ובביאור ענין זה, עיין פחד יצחק (פסח, מאמר מב). ועיין שם משמואל (בשלח, תרע"ז). ועיין עוד שם (וירא, תרע"ו) משם אביו, וז"ל, שניתן לו חוזק הלב, והוא מתנה טוב מאד, אך פרעה ברוע בחירתו השתמש במתנה לרעה ולקח את חוזק הלב לסרב נגד השי"ת. ■

אור א"ס

היו אלא בני שניים (מנשה מלשון שני). אפרים קו אמצע, שילוש. מנשה, ב' קצוות.

ועיין פענח רזא (שם), ולכך מ"ם סתומה של שלשים רבתי, לרמוז על מ"ם סתומה שבאמצע תיבה למרבה המשרה, להורות שבזה יבטח שגם לעתיד יגדל ככל מה שרמוז יעקב בזה וכו', עיי"ש. ועיין משכני עליון (הקדמה) ולמה נקרא אולם, מפני שהמאורות האלה ברוב חיבורם ויחודם בכל אחד מהם, נראו שלשתם כאחד, ומניינם עולה למנין אולם. ג"פ הוי"ה עולה אולם. גימט' לחם כנודע, ועיי"ש עוד, וז"ל, כי האולם הזה הוא הלחם הקדוש הניתן לכל ישראל ויוצא דרך השערים החוצה. ועיין שם, סוד שלשה אולמי עזרת ישראל. ועיי"ש, כי לא הגיע הלחם הוא האולם רק ג' מדרגות, ההיכל ושתי חצירות.

שערות

לשון שער - פתח. בחינת שער האולם. ועיין רמח"ל משכני עליון (הקדמה) ובהתגבר המאורות העליונים פותחי השער, הראו כחם והדרם מן השער עצמו, ושם נתרחבו חוצה לו. ונראה שם בנין רחב מפואר מאד, ונקרא "אולם שער", כי עצמו העושה את השער ויוצא ממנו החוצה. עיין יחזקאל (מ, ז), ועוד.

אזן

סוד אות ה' כנודע. עיין משכני עליון (הקדמה) וחומת האולם בסוד הה"א. ועיי"ש, בחומת החצר נראו כמו אולמות, והם בית קיבול אל האור המתפשט מבית לחצר וכו', ונמצאו כל האולמות האלה בסוד ההי"ן, כי כל מקום דירה הוא כך.

חוטם

סוד אות ו' כנודע. עיין משכני עליון (הקדמה) ממלכות ההיכל עד חומת האולם נראו מאורות גדולים כמו קורות המחזיקות את החומות להעמידם על תלם. וכל קורה היא וי"ו, ויוצאה מהוי"ו העליונה שבשם הקדוש ב"ה.

ועוד. אמרו (יומא, מד, ע"א) פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת ההקטרה. ועיין מגן דוד (אות כ) כי בהריחם ריח הקטורת יודעים שהוא זמן היחוד ובורחים להם, ועי"ז באה המצוה לפרוש מבין האולם ולמזבח בשעת הקטורת, לפי שהוא דבר שבצנעא.

פה

סוד אות ד'. ועיין משכני עליון (הקדמה) וד' מאורות יוצאים מזו השכינה התחתונה, ועומדים באולם, שנים למזרח, ושנים למערב, ונתפשטו שם כמו ד' שולחנות, וכו', ואלו ד' אותיות של אדני"י.

ועוד. מלשון אולם שאינו מדבר, כמ"ש (שמות, ד, יא) מי ישום אלים. ושם (טו, יא) מי כמכה באלים ה'. וכתוב (תהלים, לח, יד) וכאלם לא

רוחב האולם י"א. עיין משכני עליון בהרחבה. סוד י"א נודע, אור א"ס וי"ס. שנופל ח"ו לי"א ארורים. ובעומק סוד אולם לשון אלים (עיין ערך קטן פה), למעלה מן הדיבור. קודם שנברא העולם, שאז היה אור א"ס לבדו.

צמצום

תולדתו חלל. ופעם ראשונה שכתוב בתורה אולם הוא בבראשית (כח, יט), ואולם לזו שם העיר לראשונה. ואמרו (ב"ר, סט, ח) ר' אלעזר בשם ר' פנחס בר חמא אמר, לזו היה עומד על פתחה של מערה, והוא לזו "חלול", והיו נכנסין דרך הלזו למערה, ודרך המערה לעיר. והיינו אולם, אלים, היפוך אותיות מלא. והיפך מלא חלל.

ואמרו (ב"מ, מט, ע"א) אמר רב פיי אמר לי רבינא, לדידי א"ל ההוא מרבנן ורב טבות שמייה, ואמרי לה רב שמואל בר נוטרא שמייה, דאי הוו יהבי ליה כלל חללא דעלמא לא הוי קא משני בדבוריה. וזהו סוד חלל של לזו, בחינת חללו של אולם. עיין ערך קטן תפארת.

ועוד. צמצום - מיעוט. ועיין אבן עזרא (תהלים, עג, ד) מלת אולם שהיא מלת וכו' כמו לכן, אכן, רק, אך, בלתי, זולתי, למען, בעבור.

קו

אמרו (יומא, עז, ע"ב) אמר רבי פנחס משום רב הונא צפוראה, מעיין היוצא מבית קה"ק, בתחלה דומה לקרני חגבים, כיוון שהגיע לפתח היכל נעשה כחוט של שתי, כיוון שהגיע לאולם נעשה כ"חוט" של ערב. וסוד הקו, סוד חוט, כנודע.

עיגולים

סוד עגלה ערופה. ואמרו (יומא, כג, ע"א) ת"ר, מעשה בשני כהנים שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש, קדם אחד לתוך ד' אמות של חבירו, נטל סכין ותקע בלבו, עמד ר' צדוק על מעלות ה"אולם" ואמר, אחינו בית ישראל שמעו, הרי הוא אומר כי ימצא חלל באדמה ויצאו זקניך ושפטוך, אנו על מי להביא עגלה ערופה, על העיר או על העזרות, געו כל העם בבכיה. ולכך דייקא רמזו על עיר לזו שבה נאמר פעם ראשונה בתורה לשון אולם, ואולם לזו שם העיר לראשונה (בראשית, כח, יט) דייקא, בפרק עגלה ערופה, בסוטה.

יושר

ג' קווים, סוד השילוש. ואמרו (שכל טוב, ויחי, נ, כג) גם בני מכיר בן מנשה יולדו על ברכי יוסף, שהיה להם אב לברית שנימולו על ברכיו. וזהו שאמר הכתוב (בראשית, מח, יט) ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו, שהיו קודם להתגדל בני "שלשים" לאפרים בחיי יוסף, ולמנשה לא

אבא

עיין קהלת יעקב (ערך אולם) אולם שבעזרה הוא בחינת חכמה, הרמ"ז, שמות דף ד'. כאולם ודביר, הן אבא ואמא. ונראה לי שאולם הוא בחינת אבא שנקרא אל נהירו דחכמתא עילאה, ויש בו שם ע"ב שהמילוי שלו הוא מ"ו, הרי אולם, אל-מו. גם אולם בגימט' שם ע"ב עם ארבע אותיות הפשוטים והכולל. ועיין אמת ליעקב (מערכת הבי"ת אות רכ"ה). ובעומק יש כמה בחינות של אולם, בית ראשון, שני, שלישי, ועוד, ודו"ק.

אמא

סוד רוחב, בחינת רחבה מני ים כנודע. סוד מדרגה שמינית. ועיין משכני עליון (הקדמה) וההוי"ה והאהי"ה עשו שמונה אמות (כנגד ח' אותיות) לרוחב האולם. ואליהם נתחברו שני העמודים אשר כבר ידעת מהותם ומדותם. ועובי העמודים שני אמות וכו'. ועי"ש עוד, מעלות עולות מעזרת נשים לעזרת ישראל, ומעלות החצר החיצונה העולות אל הפנימית הם שמונה לכל, ונמצא להם מקום מן האולם עד הפתח כל משך חדרי השער. ושם, ולחצר הפנימית נמצאו ל"ב מעלות (עיין ערך קטן בינה) עולות אל האולם. אולם, אם-לו.

ד"א

עיין יחזקאל (מ, פרק נ'). ומשכני עליון (פ"א). כתלו של אולם שש, בחינת ז"א, ו"ק. וכן ששה תאים יוצאים אצל הפתח מבחוץ, ג' מצד זה וג' מצד זה, ומשוכים מכנגד האולם אמה אחת. משכני עליון (פ"א).

ועוד. עיין סודי רזיא (אות ס) והבית ששים אמה ארכו (מלכים, א, ב), וכשתקח כ' אמה לדביר, ישארו מ' אמה להיכל. והאולם כ' אמה כמנין סמ"ך, יבוא סמך על סמ"ך, בן אדם כתוב לך את עצם היום הזה סמ"ך מלך בבל על ירושלים (יחזקאל כד), לכך אין סמ"ך במעשה בראשית עד הסובב (בראשית, ב, יא), רמז לנבוכדנצר שיעשה צלם ס' אמות ארכו, ומלכות בבל סוב"ב שנה. ועוד המזבח ס' אמות יכול לעשותו וכו', עי"ש. ובין האולם למזבח לא מינכרא. עיין ערך קטן תפארת.

נוק'

סוד בית. וכתוב (מלכים, א, ז, יב) ולאולם הבית. ועיין אבן עזרא (תהלים, עג, ד) דר בבית נכבד שיש לו אולם כמו האולם של בית השם.

ועוד. עיין רש"י (יחזקאל, מ, ט) וימד את אולם השער ח' אמות, משך בליטתו לתוך עזרת נשים. ועיין משכני עליון סוד מקום אולם עזרת נשים.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלוך זה - להארות, הערות, והוספות:

rav@bilvavi.net

יפתח פיו. ומצד התיקון פורתא כתיב (משלי, לא, ח) פתח פיך לאלם. וכמ"ש (כתובות, לו, ע"א. גיטין ל"ז, ע"ב) כגון זו פתח פיך לאלם. ויתר על כן תיקון שלם יותר, כתיב (ישעיה, לה, ו) אז ידלג כאיל פסח ותרן לשון אלם. וכתוב (יחזקאל, כב, כז) ביום ההוא יפתח פיך את הפליט ותדבר ולא תעלם. וטעם הדבר שנקרא אלם לשון אולם, כי פתחו של אולם רחב יותר מפתחו של היכל כמ"ש בעירובין (ב, ע"א), והיפך כך האלם, שפתחו סתום.

ובעומק כי פתח עניינו מקום חלל, ואלם אותיות מלא, והיינו שפיו מלא ולכך אינו מדבר, בבחינת ממלא פיו מים. והוא בחינת משה, שגמגם, גם-וגם. ע"י פרעה. פה-רע. שעליו כתיב (שמות, ט, טז) ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי, ולמען "ספר" שמי בכל הארץ. ובמכילתא (שם) ללמדך על פרעה שהוא בכור והוא נשתייר מכל הבכורות ועליו הכתוב אומר, ואולם בעבור זאת העמדתיך.

עינים - שבירה

שורש המיתה. ואמרו (שבת, לא, ע"ב) דרש רבא בר רב עולא, מאי דכתיב כי אין חרצובות למותם ובריא אולם, אמר הקב"ה, לא דיין לרשעים שאינן חרבין ועצבין מיום המיתה, אלא שלבם בריא להם כאולם. ועיין מעיל הקדש (על ע"ח הספד ל"ב, על לב העברי) וע"כ בין אולם למזבח יבכו הכהנים כהני ה' וכו'.

ועיין אדיר במרום (ח"ב, מאמר ביאור ז' מלכין) המלך יובב שסודו יבבא וכו', ובצרה מראה מלשון בצורה, והוא ענין (תהלים, עג, ד) כי אין חרצובות למותם ובריא אולם, וכו', וז"ש (ישעיה, לד, ז) וירדו ראמים עמם ופרים עם אבירים, בסוד ובריא אולם שזכרתי למעלה.

עתיק

א-ע מתחלף ונעשה מעתיק אתיק. ואלו הם האתיקים שהיו במקדש ובאולם. ועיין מצודות ציון (יחזקאל, מא, טז) והאתיקים: הם כעין עמודים מרובעים בולטים מחוץ לכותל רחבים מלמטה והולכים וכלים כלפי מעלה, ועפיות לחוזק. בחינת עתיק - תקיף.

אריך

י"ג תיקוני דיקנא, הארת א"א. בחינת מזלא, נוצר ונקה. אולם גימט' מזל. והיינו שנפתח בו שפע כפתחו של אולם. ולכך ביוה"כ שהוא הארת אריך, כנודע, איתא (יומא, סז, ע"א) ת"ר בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם מבחוץ, הלבין היו שמחים, וכו'. הלבין ע"י הארת אריך. ועיין משכני עליון (הקדמה) ובהתגבר המאורות הג' ברוב הדרם, נתפשטו שם ל"ג, כי בהם י"ב אותיות, ואחד יותר מפני האחד הכולל את כולם כאחד גם למעלה, וע"כ עשו אורך האולם י"ג אמות. ואמרו (כתובות, קו, ע"א) י"ג פרכות היו במקדש וכו', ואחד לפתחו של אולם.

נתינת התורה, וקבלת התורה

מנין, ואין מהלך של חטא, ואין צורך בכפרה!!!...

יא על הר סיני - המקום שעליו נתנה התורה, כמ"ש (שמות ג, יב) "תעבדון את האלקים על ההר הזה" - אמר הקב"ה למשה: "של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא" (שם ג, ה).

ידועים דברי הזוהר הקדוש (תיקון כ-כא' מח ע"ב), שבחינת הגוף היא בחינת נעל. אם כן "של נעליך מעל רגליך", זוהי בחינת - "פשוט גופך מעל נשמתך" (זוה"ק תיקון יב'!!)

והעומק של הדברים. מצד התפיסה החיצונית שיש התחלקות, הרי שהנשמה - היא אור ה'אחדות', והגוף - הוא שורש ה'התחלקות', וכאשר נגלה אור של אחדות, הרי שהנשמה מקבלת את האור, ואילו הגוף לא יכול לקבל אותו. ומצד התפיסה הזו נאמר - "פשוט גופך מעל נשמתך", בשביל להפיל באור האחדות שהגוף לא יהיה מסך המבדיל. כל זה מצד - עטיו של נחש, ובעומק יותר מצד שבירת המלכין קדמאין!

אבל אדם הראשון, מצד צורת היצירה של הקב"ה, הוא נברא בגוף 'אחד', לא רק אחדות בנשמה, אלא אחדות בגוף, ומצד האחדות בגוף, הרי שכביכול גופו גם כן היה זך לקבל אור של אחדות עילאה. ומצד כך, העבודה היא דייקא - התאחדות של 'נשמה וגוף', ולא פשוט 'גופך מעל נשמתך'!!

זהו עומק החילוק בין התפיסה דשית אלפי שנין, גזרת "ביום אכלך ממנו מות תמות" (בראשית ב, יז), לבין אור דתחיה, ששם העבודה דייקא - 'נשמה בגוף', לגלות את אור האחדות בגוף! והרי שמצד התפיסה הזו - הגוף נתאחד בנשמה (ע' בלבבי ח"ח פ"ו אות ט-י').

במעמד הר סיני כתוב (יתרו יט, טו) שהיה ציווי פרישה מן האשה, זהו מחמת - שהאור הפנימי לא ירד למהלך דגופין. אבל מצד התפיסה היותר עליונה, אילו זכו להכנס לארץ ישראל (ע' ואתחנן ס"ה אות ...), שהיא הנוקבא - היה מגיע התיקון הגמור, והרי שאין פרישה מן האשה אלא יש 'התאחדות' כמו קודם הנסירה!!

והרי שמצד תוקף האור הפנימי, שנמצא בגניזה במה שהקב"ה 'רצה לתת' את התורה לאומות ולא נתנה, שם - מונחת 'אחדות' הנשמות והגופין. כי מצד התפיסה הכללית, הרי שישראל - הם בחינה של נשמת העולם, והאומות - הן בחינה של גוף. נמצא, שמה שהאומות 'לא קבלו' את התורה, זהו מאותה תפיסה שישראל 'לא נכנסו' לארץ ישראל, ובעומק - זה חד.

והרי, שמצד ה'רצון לתת' לאומות - יש 'אחדות' בין ישראל לאומות, יש 'אחדות' בין הנשמה לגוף. אין מהלך של פרישות, אלא יש מהלך של התדבקות, של גילוי האלוקות בכל דבר ודבר!!

הרי, ש'שלמות' ההתחברות ל"מדבר סיני", היא התחברות מצד החיצוניות - ל"ירדה שנה לעולם", אבל מצד הפנימיות - לנקודת ה'אחדות' שאין בה שום מציאות של חילוק!!!... ■ מהארכיון - במדבר התשס"ה מופיעים בעלון זה בפעם הראשונה.

"כשנפלו בעגל" - זו עוד פעם נפילה לחטא הקדמון של אדם הראשון כידוע - עוד פעם "מנאן, לידע מנין הנותרים". "וכשבא להשרות שכניתו עליהן", שזו עדות לבאי עולם שכיפר להם על מעשה העגל (ע' רש"י פקודי לח, כא) - עוד פעם "מנאן". הכל כאן זהו במהלך דתיקון, מהלך דקלקול, ושוב מהלך דתיקון, אבל התיקון - הוא ביחס לקלקול.

מה שאין כן מצד 'עצמות' שורש אדם הראשון קודם החטא - אין מנין! וממילא אין צורך בכפרה... מצד נקודת 'התאחדות' הנשמות דישאל ואומות, שזה היה גנוז רק באדם הראשון, שמה - אין מהלך של מנין, ואין מהלך של כפרה, שם - משמשים בכתר אחד! זהו אותו מהלך שחווה, הנוקבא, לפני הנסירה היתה גנוזה באדם הראשון, כי אין מנין ואין התחלקות. מה שמצריך את המנין - זוהי נקודת ההתחלקות!!

א מעמד הר סיני הוא חזרה לנקודה של אדם הראשון קודם החטא, כמו שדרשו ז"ל (שמ"ר לב, א) "אני אמרתי אלקים אתם" (תהלים פב').

אבל 'אלקים' - הרי יש רק 'אחד'!! אלא, שכאשר במעמד הר סיני 'וירד ה' על הר סיני' ו'הקב"ה נגלה לבני ישראל, הרי שהוא נגלה אצלם במהלך של 'אחד', של אדם הראשון קודם החטא. אלא שבאומות עדיין לא נגלה הדבר במעמד הר סיני, אבל אצל בני ישראל נתגלה במעמד הר סיני שאין חילוק, שיש רק נברא 'אחד' (ע' בלבבי ח"ח פ"ה אות יב-י) - אדם הראשון קודם החטא, ובעומק יותר קודם הנסירה, זהו שורש ההתגלות, ומצד כך - 'לא' ירדה שנה לעולם!

ה"שנה שירדה לעולם", זהו מצד שה'מקבלים' לא קבלו את האור! שהרי אלו שקיבלו - הם ישראל, ואלו שלא קיבלו - הם האומות, והרי שמצד ה'מקבלים' נעשתה שנה בעולם. אבל מצד 'עצמיות' האור שנקלט בעומק נשמתן של ישראל - הרי לא ירדה שנה לעולם, ירדה אהבה ואחוה שלום ורעות. כל הבריאה כולה דממה בזמן שהקב"ה השמייע את קולו (תנחומא שמיני י'), "ארץ יראה ושקטה" (תהלים עו'), מחד 'יראה' ומאידך 'שקטה'. מצד ה'פנימיות' - זה שקטה! אבל מצד החיצוניות - יש קול רעש, קולות מים רבים... והרי שמצד כך יש 'אחדות פנימית' במעמד הר סיני, המעמד הר סיני הוא אותה נקודה שמתגלה בה האדם הראשון 'קודם' החטא ששם אין מנין!

ממילא, הרי שה'וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' שאו את ראש כל עדת בני ישראל", המנין כאן הוא דוקא בהתיחסות למדבר 'סיני'. כלומר, אף שמצד החיצוניות צריך לתת כופר שלא יהיה נגף וכו', אבל כל דבר יש לו שורש של הארה. ה'התפשטות' שמונעת את הנגף - היא נתינת הכופר, נתינת הכפרה, אבל ה'שורש' שממנו המשכת היניקה שלא תהיה מציאות של נגף - זהו מאותה בחינה פנימית שאין שם תפיסה לנגף, שאין שמה נגיעה של נגף, כי יש שמה רק נברא 'אחד', אדם הראשון קודם החטא!!

ואף שבדאי שבמעמד הר סיני תוקף נקודת ההארה לא התפשטה לכל הגלדים, ולכן עדיין לא חזרו למצב טבעי של 'גוף אחד' כאדם הראשון קודם החטא, אבל 'שורש' ההארה - היא זו. אלא שה'כלים' לא הגיעו להתאחדות, אבל בנשמתם, בנקודה הפנימית, האלוקית שבנשמה - הם קבלו את זה בצורה של 'אחדות' של 'גוף אחד', ושמה - אין מהלך של

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829